

LEGE Nr. 60 din 23 septembrie 1991
privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice
EMITENT: PARLAMENTUL
PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 192 din 25 septembrie 1991

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAP. 1
Dispoziții generale

ART. 1

Libertatea cetățenilor de a-și exprima opiniile politice, sociale sau de altă natură, de a organiza mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și orice alte întruniri și de a participa la acestea este garantată prin lege. Asemenea activități se pot realiza numai pașnic și fără nici un fel de arme.

Adunările publice - mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și altele asemenea - ce urmează să se desfășoare în piețe, pe căile publice ori în alte locuri în aer liber se pot organiza numai după declararea prealabilă prevăzută de prezenta lege.

ART. 2

Adunările publice trebuie să se desfășoare în mod pașnic și civilizată, cu protecția participanților și a mediului ambiant, fără să stînjenească folosirea normală a drumurilor publice, a transportului în comun, cu excepția celor autorizate, funcționarea instituțiilor publice sau private, a celor de învățămînt, cultură și sănătate, a unităților economice ori să degereze în acțiuni turbulente de natură a pune în primejdie ordinea și liniștea publică, siguranța persoanelor, integritatea corporală, viața sau bunurile acestora ori ale domeniului public.

ART. 3

Nu trebuie declarate, în prealabil, adunările publice al căror scop îl constituie manifestările cultural-artistice, sportive, religioase, comemorative, cele ocazionate de vizite oficiale ori care se desfășoară în incinta sediilor ori imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat. În cazul în care organizatorii unor astfel de adunări publice dețin indicii sau date că desfășurarea lor s-ar putea solda cu acte de dezordine ori ar putea să ducă la manifestări violente, au obligația să solicite, din timp, primăriilor și organelor locale ale poliției, sprijin de specialitate.

ART. 4

Primăriile municipale, orașenești sau comunale și organele locale ale poliției sunt obligate să asigure condițiile necesare în vederea desfășurării normale a adunărilor publice, iar organizatorii au obligația să întreprindă acțiunile ce se impun pentru ca acestea să se desfășoare în conformitate cu prevederile art. 2.

ART. 5

Organizarea și desfășurarea adunărilor publice sunt interzise în imediata apropiere a gărilor, porturilor, aeroporturilor, stațiilor de metrou, spitalelor, obiectivelor militare, a unităților economice cu instalații, utilaje sau mașini cu grad ridicat de pericol în exploatare.

De asemenea, este interzisă desfășurarea simultană a două sau mai multe adunări publice distincte, în același loc sau pe aceleași trasee, indiferent de caracterul acestora.

CAP. 2

Declararea prealabilă a adunărilor publice

ART. 6

Organizarea adunărilor publice se declară la primăriile municipale, orașenești sau comunale, pe teritoriul cărora acestea urmează să se desfășoare.

ART. 7

Organizatorii adunărilor publice vor depune declarație scrisă la primărie, cu cel puțin 3 zile înainte de data desfășurării acestora, în care trebuie să menționeze denumirea sub care este cunoscut grupul organizator, scopul, locul, data, ora începerii și durata acțiunii, traseele de acces și de dispersare, numărul aproximativ al participanților, persoanelor împuternicite să asigure și să răspundă de măsurile de organizare, serviciile pe care le solicită din partea primăriei și a organelor locale ale poliției, potrivit modelului din anexă.

ART. 8

Primăriile, în cazuri justificate, cu acordul organizatorilor, pot să modifice unele elemente cuprinse în declarația prealabilă a acestora.

ART. 9

Sunt interzise adunările publice prin care se urmărește:

- a) propagarea ideilor totalitare de natură fascistă, comunistă, rasistă, șovină sau ale oricăror organizații terorist-diversioniste;
- b) organizarea unei lovituri de stat sau altei acțiuni contrare siguranței naționale;
- c) încălcarea ordinii, siguranței sau moralității publice, a drepturilor și libertăților cetățenilor ori punerea în pericol a sănătății acestora.

ART. 10

Primăriile pot, cu consultarea organului local al poliției, să interzică organizarea adunării publice, dacă dețin date din care rezultă că desfășurarea acesteia ar duce la încălcarea prevederilor art. 2 sau dacă, în perioada, la locul și pe traseele unde aceasta ar urma să aibă loc, se execută lucrări edilitar-gospodărești de amploare.

ART. 11

Decizia prin care se interzice desfășurarea adunării publice se comunică în scris organizatorului, cu arătarea motivelor care au determinat-o, în termen de 48 de ore de la primirea declarației scrise.

CAP. 3

Obligații privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice

SECȚIUNEA I

Obligațiile organizatorilor și participanților la adunările publice

ART. 12

Organizatorii adunărilor publice sunt obligați:

- a) să înregistreze declarațiile de desfășurare a adunărilor publice la organele de poliție din localitatea unde urmează a avea loc acestea cu cel puțin 48 de ore înainte;
- b) să stabilească persoanele responsabile pentru conducerea adunărilor publice;
- c) să asigure un dispozitiv propriu de ordine, format din personal purtând însemne distinctive, stabilite împreună cu organele de poliție;
- d) să delimiteze spațiul de desfășurare a adunărilor publice, prin semne distincte și vizibile, iar când acestea se desfășoară în deplasare să ia măsuri pentru limitarea spațiului de circulație ocupat;
- e) să achite anticipat, pe bază de deviz, contravaloarea serviciilor și amenajărilor solicitate primăriilor, pentru desfășurarea normală a adunărilor publice;
- f) să stabilească traseele de afluire și defluire a participanților și să ia măsuri ca ocuparea spațiilor destinate desfășurării adunării publice să se facă cu puțin timp înainte de ora începerii activităților, iar părăsirea lor să aibă loc imediat după ora limită stabilită;
- g) să interzică participarea la adunările publice a persoanelor care au asupra lor, la vedere sau ascunse, băuturi alcoolice, arme de orice fel, materiale explozive sau incendiare, substanțe iritant-lacrimogene sau cu efect paralizant, ori alte obiecte ce pot fi folosite pentru acțiuni violente sau de tulburare a desfășurării normale a acestora;
- h) să ia măsuri pentru îndepărtarea participanților care, prin modul de manifestare, tulbură ordinea și liniștea publică, iar când aceștia nu se supun, să-i semnaleze organelor de poliție;
- i) să întrerupă imediat adunarea publică atunci când constată că au intervenit fapte de natura celor menționate în art. 2.

ART. 13

Participanții la adunările publice sunt obligați:

- a) să respecte recomandările făcute de organizatorii adunărilor publice, împuterniciții acestora sau organele de ordine;
- b) să se abțină de la acțiuni de natură a împiedica desfășurarea normală a adunărilor publice și să nu incite la asemenea acțiuni prin viu grai, manifeste sau alte mijloace audiovizuale;
- c) să nu introducă sau să posede, în timpul adunărilor publice, la vedere sau ascunse, obiecte de natura celor prevăzute în art. 12 lit. g);
- d) să părăsească imediat adunările publice sau locul unde acestea se desfășoară, când au fost somați de către organizatori, împuterniciții acestora sau organele de poliție;
- e) să nu participe la adunări publice în stare de ebrietate, să nu consume și să nu distribuie băuturi alcoolice sau droguri.

ART. 14

Este interzis ca persoane sau grupuri de persoane care nu au legătură cu adunările publice organizate să se infiltreze în rîndul demonstranților, cu scopul de a tulbura normala desfășurare a acestora.

SECȚIUNEA a II-a

Obligațiile primăriilor

ART. 15

Primăriile municipale, orașenești sau comunale sînt obligate:

- a) să stabilească prin decizie și să aducă la cunoștință publică, în termen de 5 zile de la publicarea prezentei legi, locurile ce cad sub incidența dispozițiilor art. 5;
- b) să asigure, contra cost, serviciile și amenajările tehnice solicitate în vederea desfășurării normale a adunărilor publice;
- c) să interzică desfacerea băuturilor alcoolice în locurile destinate desfășurării adunărilor publice, în imediata apropiere sau, cînd consideră necesar, chiar în întreaga localitate, pe toată durata acestora;
- d) să întreprindă orice alte măsuri legale de natură a asigura caracterul pașnic și civilizat al adunărilor publice;
- e) să restituie sumele avansate potrivit art. 12 lit. e), dacă adunarea publică a fost interzisă din alte motive decît cele prevăzute în art. 9 sau care nu sînt imputabile organizatorilor.

CAP. 4

Asigurarea ordinii pe timpul desfășurării adunărilor publice

ART. 16

Comandanții organelor locale de poliție și jandarmerie sau persoanele desemnate de aceștia au obligația de a asigura protecția participanților și de a stabili împreună cu organizatorii măsurile ce trebuie luate pentru desfășurarea adunărilor publice declarate, în condiții de deplină ordine.

ART. 17

În cazul care adunările publice își pierd caracterul pașnic și civilizat, poliția și trupele de jandarmi vor interveni pentru împiedicarea sau neutralizarea manifestărilor ce tulbură grav ordinea și liniștea publică, pun în pericol viața, integritatea corporală a cetățenilor, a trupelor de ordine sau amenință cu devastări ori distrugerii de clădiri și alte bunuri de interes public sau privat.

ART. 18

În cazurile prevăzute de art. 17, organele de ordine vor interveni folosind, în condițiile legii și în raport cu situațiile create, mijloacele tehnice din dotare.

ART. 19

Intervenția în forță a organelor de ordine va fi decisă de prefect, primar sau înlocuitorii acestora, din localitatea în care se desfășoară adunarea publică, la solicitarea șefului organului local de poliție sau împuternicitului acestuia desemnat să asigure măsurile de ordine la locul manifestației.

ART. 20

Folosirea mijloacelor tehnice din dotare se va face numai după avertizarea și somarea participanților de a se dispersa, de către ofițerul de poliție desemnat ca șef al dispozitivului de ordine sau șefii săi ierarhici. Pentru executarea dispersării, se lasă la dispoziția participanților un timp corespunzător, determinat în raport cu numărul acestora și căile de defluire.

Avertizarea și somarea nu sunt necesare în cazul în care asupra organelor de ordine se exercită violențe ori acestea se află într-un pericol iminent.

ART. 21

Avertizarea constă în folosirea de semnale sonore sau luminoase și atragerea atenției participanților, prin mijloace de amplificare sonoră, asupra necesității dispersării lor și respectării legii.

ART. 22

Dacă, după avertizare, participanții nu s-au împrăștiat, se spun prin mijloace de amplificare sonoră cuvintele "Prima somație: Atențiune, vă rugăm să părăsiți ..., vom folosi forța", urmate de semnale sonore și luminoase.

Dacă, după trecerea perioadei de timp necesară pentru împrăștiere, se constată că prima somație a rămas fără rezultat, se trece la folosirea ultimei somații, prin rostirea cuvintelor "Ultima somație: Părăsiți ..., se va folosi forța", urmate de semnale sonore și luminoase.

Pentru perceperea somațiilor de către toți participanții, înainte de folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrîngere, se emite un semnal luminos prin rachetă de culoare roșie.

ART. 23

În caz de absolută necesitate, cînd se impune folosirea armelor de foc de către organele de ordine, în condițiile legii, se repetă, în prealabil, ultima somație și semnalul luminos prin rachetă de culoare roșie.

ART. 24

Folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrîngere va înceta de îndată ce s-a realizat degajarea spațiilor, împrăștierea participanților și s-a restabilit ordinea publică.

CAP. 5

Sancțiuni

ART. 25

Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravențională, civilă sau penală.

ART. 26

Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încît, potrivit legii penale, să întrunească elementele constitutive ale unor infracțiuni:

- a) organizarea și desfășurarea de adunări publice nedeclarate, neînregistrate sau interzise;
- b) nerespectarea orelor de desfășurare, traseelor de deplasare sau locului și perimetrului destinat adunării publice;
- c) neluarea de către organizatori a măsurilor de întrerupere a adunării publice, cînd constată că au intervenit fapte de natura celor prevăzute în art. 2;
- d) participarea la adunări publice nedeclarate sau interzise și urmate de refuzul părăsirii locurilor de desfășurare a acestora, la avertizările și somațiile organelor de ordine făcute potrivit legii;
- e) introducerea sau portul de către persoanele participante, în locurile destinate desfășurării adunărilor publice, a armelor de orice fel, materialelor explozive sau incendiare, a substanțelor iritant-lacrimogene sau cu efect paralizant, ori a altor obiecte ce se pot utiliza în acțiuni de violență;
- f) instigarea prin orice mijloace, inițierea sau recurgerea la acțiuni violente sau alte manifestări, cu intenția de zădărniciere ori tulburare, în orice mod, a adunărilor publice;
- g) opunerea cu violență organizatorilor sau împuterniciților acestora ori împiedicarea lor de a-și exercita atribuțiile legale privind asigurarea ordinii în desfășurarea adunărilor publice;
- h) refuzul de a părăsi imediat adunarea, dacă măsura a fost dispusă de conducătorii acțiunilor;
- i) organizarea sau participarea la contramanifestații desfășurate în același timp și în același loc cu adunările publice declarate, indiferent de modul lor de exprimare;
- j) introducerea sau desfacerea băuturilor alcoolice în locurile destinate desfășurării adunărilor publice, pe toată durata acestora;
- k) refuzul de a părăsi imediat adunarea la solicitarea organelor de ordine, potrivit legii.

Contravențiile prevăzute la lit. a) - c) se sancționează cu închisoare contravențională de la una la 6 luni sau cu amendă de la 50.000 la 200.000 lei, iar cele prevăzute la lit. d) - k) cu închisoare contravențională de la una la 3 luni sau cu amendă de la 10.000 la 50.000 lei.

Pentru contravențiile de la lit. a) - c) se sancționează, după caz, organizatorii sau persoanele fizice responsabile pentru conducerea adunărilor publice.

ART. 27

Contravențiile prevăzute la art. 26 se constată de către primari sau împuterniciții acestora anume desemnați, ofițerii și subofițerii de poliție și jandarmerie.

ART. 28

Dispozițiile prezentei legi, referitoare la constatarea și sancționarea contravențiilor, se completează cu cele ale Legii privind stabilirea și sancționarea contravențiilor și ale Legii pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, în ce privește închisoarea contravențională.

CAP. 6

Dispoziții finale

ART. 29

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Pe aceeași dată se abrogă Decretul-lege nr. 2/1990 cu privire la organizarea adunărilor publice și Decretul-lege nr. 39/1990 privind unele măsuri referitoare la desfășurarea adunărilor publice, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 12 septembrie 1991.